

राज्यात 'दहशतवादविरोधी पथक'
निर्माण करण्याबाबद.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग (विशेष)

शासन निर्णय क्र. एसएसए-१०/०३/१५/दि.शा.४,
नंत्रालय, मुंबई-४०००३२, दिनांक : ८ जुलै २००४

- पहा:-१) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र.डीजीपी/२/
इसटीएफ-एटीएस, दि.२४-४-२००३
- २) शासन पत्र, गृह विभाग क्र.बीजीटी-१००४/नवीन बाब/२००४-२००५/बीयुडी-१,
दि.२जुलै, २००४.

प्रस्तावना:- अमेरिकेसंदर्भे वर्ल्ड ट्रेड सेंटर या इमारतीवर दहशतवादांनी केलेल्या हल्ल्यासंदर्भे
मोठ्या प्रमाणावर जीवित व वित्त हानी आली. दिनांक ०३-०२-२००१, रोजी दहशतवादांनी
संसद भवनावर हल्ला केला. त्यानंतर गांधीनगर, गुजरात येथील अक्षरधाम या
स्वाभीनारायण मंदिरावर दहशतवादांनी केलेला हल्ला व मुंबईसंदर्भे झालेल्या बोम्बस्फोटाच्या
घटना लक्षात घेता. अशाप्रकारच्या दहशतवादांच्या कारवाईस मुळातच पायबंद घटलणे
अन्यत गरजेचे आहे, ज्यामुळे वेळेतच जीवित व वित्त हानी टाळणे शक्य होईल. यासाठी
मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या आस्थाप्रवेश 'दहशतवादविरोधी पथक' निर्माण करण्याचा
पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:- राज्यात दहशतवादी विरोधी कारवायांना त्वरतेन, देगाने व परिणामकारकपणे
आला घालण्यासाठी पोलीस आयुक्त, मुंबई यांच्या आस्थाप्रवेश 'दहशतवादविरोधी पथक'
निर्माण करण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. या पथकासाठी एकूण २६ पदे खालीलप्रमाणे तात्पुरत्या स्वरूपात निर्माण करण्यासही
शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.-

अ.क्र.	पदाचे नाव	रकूण पदे	वेतनभेणी
१	विशेष नडानिरिक्षक	पोलीस	१ : १८,४००-५००-२२,४००
२	पोलीस उपमहानिरिक्षक	२	१६,४००-४५०-२००००
३	पोलीस उपआयुक्त	२	१०,०००-३२५-१५२००
४	पोलीस निरिक्षक	८	७,४५०-२२५-११०५०
५	पोलीस उप निरिक्षक	८	५,५००-१७५-१०००
६	उच्चश्रेणी लघुलेखक (संगगकाच्या झानासह)	२	६,५००-२००-१०५००
७	दरीष्टश्रेणी लिपीक संगणकाच्या झानासह	१	४,०००-१००-६०००
८	कनिष्ठश्रेणी लिपीक	२	३,०५०-७५-३९५०

२.२ शासन निर्णय, गृह विभाग क्र.पीएमएन-०३१७/सीआर-४७४/पोल-५ब, दि. २६-२-२००९ अन्वये उपआयुक्त (गुप्तवार्ता) नागपूर व शासन निर्णय, गृह विभाग क्र. राष्ट्रोसे-०९/२००९/ प्रक.४३/पोल-७अ, दि. ११-५-२००९ अन्वये निर्माण केलेली उपआयुक्त राज्यगुप्तवार्ता विभाग, औरंगाबाद ही दोन पदे पदे रह करून उपरोक्त उपआयुक्तांची दोन नवीन पदे ही या पथकासाठी निर्माण करावयाची असल्याने या नवीन दोन पदांवरील अधिका-यांनी कार्यभार घेतल्यानंतर त्या दिनकापासून पोलीस उपआयुक्त गुप्तवार्ता नागपूर व पोलीस उपआयुक्त राज्य गुप्तवार्ता विभाग, औरंगाबाद ही दोन पदे रह करण्यासही शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

२.३ वर नमूद केलेल्या उच्चश्रेणी लघुलेखक, वरिष्ठ लिपीक व कनिष्ठ लिपीक या पदांवर वित्त विभागाच्या अखत्यारीतील अतिरिक्त संवर्गातून भरण्यात येतील.

३. हे पथक स्वतंत्र विशेष पोलीस महानिरिक्षक यांच्या अधिपत्याखाली राहील व ते केंद्रीय गुप्तवार्ताविभागाच्या सहकाऱ्याने व मदतीने हे पथक कार्यान्वित करतील. त्याच्या अधिपत्याखाली मुंबईसाठी एक व मुंबई यगळून उर्वरीत महाराष्ट्र राज्याकरिता एक अशी दोन पोलीस उपमहानिरिक्षकाची पदे राहतील. वरीलप्रमाणे इतर अधिका-यांचे आदश्यकतेनुसार नियुक्त्या करण्यात याय्यात. राज्य दहशतवादविरोधी पथक हे पोलीस महासंचालक यांच्या नियंत्रणाखाली राहील. सदर पथक हे राज्य स्तरावर असल्याने त्याचे क्षेत्र संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यभर राहील. विशेष पोलीस महानिरिक्षक, दहशतवाद विरोधी पथक हे पोलीस आयुक्त, मुंबई यांच्यामार्फत महासंचालकांना जबाबदार राहतील. या पथकाचे नियंत्रण पोलीस महासंचालक हे पोलीस आयुक्त, मुंबई व आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग यांच्या संयुक्तपणे य सहकाऱ्याने करतील. मुंबईच्या बाहेर या दहशतवाद विरोधी पथकाचे नियंत्रण राज्य गुप्तवार्ता विभाग यांचे राहील. आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग हे दहशतवाद विरोधी पथकाचे विशेष पोलीस महानिरिक्षक यांच्या कानाच्याबदलीत त्याचे नव पोलीस महासंचालकांना देतील व पोलीस महासंचालक हे विशेष पोलीस महानिरिक्षकाच्या कामाचे मूल्यनापन करतांना सदर नव विचारात घेतील.

४. जबाबदारी, व कर्तव्ये:- 'दहशतवादविरोधी पथकात' धाडकी, निरनिराक्षया रास्ते द साधनांनी सुसज्ज, असे पोलीस अधिकारी व कर्मचारी असतील. या पथकाची कामे प्रामुख्याने अशा दहशतवादी संघटनांची माहिती गोळा करणे व त्या संघटनाचा बिसोड करण्याकाढत मुढीलप्रमाणे कार्यवाही करतील:-

- ज्या भागामध्ये देशविधातक संघटनांचे जाळे आहे तेथे परिणामकारकपणे माहिती गोळा करण्याकरीता संपर्क यंत्रणा दयार करतील.
- इतर गुप्तवार्ता यंत्रणा म्हणजे (आयवी), रॅ, सीबीआय यासारख्या यंत्रणेकडून गुप्तवार्ता माहिती मिळविणे, संकलन करणे, विस्तृतेण करणे व या यंत्रणेशी संनियन्त्रण साधणे.
- दहशतवादी संघटनेच्या हालचाली व त्याच्या संदर्भात मिळालेल्या महत्वाच्या अत्यंत गोपनिय स्वरूपाच्या माहितीचा पाठपुरावा करून त्याबाबत कारवाई करणे आणि इतर

राज्यातील निरनिराक्षया अशा गुप्तवार्ता यंत्रणेशी देलोकेळी संघर्क साधून कारबाई करतील.

- ड) घातक व्यक्ती व माफीया इतर समाजकंटक व्यक्ती यांच्या विदेशी देशविधातक व्यक्तींबरोबर संबंध आहेत अशांच्या हालचालींदर निगराणी ठेवणे, त्याच्याबरोबर अशा देशविधातक शक्तीच्या कारवायांना मूर्त स्वरूप देगा-या व्यक्तींदर निगराणी ठेवणे .

इ) माफीया, गुंडांची टोळी, आयरसआय रजिस्ट्रेशन आणि दहशतवादी गट यांचे संबंध शोधणे य त्यांच्याकडून बनाडट घलनी नोटा, अत्याधुनिक अग्नीशस्त्रे, स्फोटके आणि मादक द्रव्याची होणारी तस्करी उद्भवकीस आणणे.

५. पथकाढे अधिकार :- अ) स्तंदर पथकातील दोन्ही गटातील कर्मघारी/ अधिकारी यांना प्रकरणांचे गांभिर्य य तातडी विचारात घेऊन घटक प्रमुखांना न कळविता राज्यात कोठेही जाऊन कार्ययाही करू शकतील. तथापि, त्यांना अशा कार्ययाहीसाठी दोलीस आयुक्त, मुंबई यांना माहिती देणे आवश्यक आहे.

ग) सदर वहशात्यादविरोधी पथकास 'मानीष' पोलीस स्टेशनका दर्जा देणे आवश्यक आहे. यासाठी अधिसूचना काढण्यात येत आहे.

६. प्रशिक्षण :- सदर पठकाचे कार्य व स्वरूपाची घासी विचारात घेता त्याना विशेष प्रशिक्षण देणे आवश्यक आहे. त्याना विशेष निवड प्रक्रियेतून जाते लागेस व विशेष प्रशिक्षण घेणे आवश्यक राहील. त्यासाठी आय.बी., एन.एस.जी. यांची मदत घेण्यात यावी.

७. साधनसामग्री:- या दहशतवादविरोधी पथकास लागणारी साधन सामग्री पोलीस दलाच्या आधुनिकीकरणातून घेण्यात यावे.

८. हा खर्च "२०५५-पोलीस १०९ गुन्हा अन्वेषण व दक्षता -(००)(०१) गुन्हा अन्वेषण विभाग -बृहन्मुंबई" व "२०५५-पोलीस १०९ गुन्हा अन्वेषण व दक्षता -(००)(०२) गुन्हा अन्वेषण विभाग -नुफसल," या लेखाशिर्षांचाली सन २००४-०५ यावर्षीच्या नवीन बाबीद्वारे मंजूर केलेल्या अनुदानातून कराया. तसेच अतिरिक्त अर्थसकल्पासह एकूण तरतूदीच्या १/१२ रद्दक्रम दरम्हा वितरीत कराई.

९. हा शासन निर्णय, दित दिमागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ
क्र.सीआर-२६१/०४/व्यय-७ दि. ५ जून २००४ अन्द्ये निर्गमीत करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानं द नाशाने,

31 जून १९८०

(झं. ज्ञा. रघुदिवे)

कार्यालय अधिकारी, गृह प्रिंसिप (विशेष), महाराष्ट्र इंस्टी

प्रति,

आयश्यक त्या कार्यदाहीसाठी:-

पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य मुबई

पोलीस आयुक्त, मुबई

आयुक्त, राज्य गुप्तकार्ता विभाग, मुबई

पोलीस आयुक्त, नागपूर

पोलीस आयुक्त, औरंगाबाद

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता /लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१, मुबई

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता /लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर

अधिकारी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुबई,

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुबई,

अयर सचिव, ठिक्क विभाग, व्यय-७, अर्थस-३०, संत्रालय, मुबई,

अयर सचिव, गृह विभाग (बीयूडी १), संत्रालय, मुबई,

कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग { पोल-१, पोल-१(अ), पोल-३, पोल-५(ब) }

प्रती माहितीसाठी:-

मा. मुख्यमंत्री याचे प्रधान सचिव

मा. उपमुख्यमंत्री याचे सचिव

मा. मंत्री गृह याचे खाजगी सचिव

सर्व मा. मंत्री याचे स्विय सहाय्यक

सर्व मा. राज्यमंत्री याचे स्विय सहाय्यक

मा. राज्यमंत्री गृह (शहरे) याचे स्विय सहाय्यक

ना. राज्यमंत्री गृह (ग्रामीण) याचे स्विय सहाय्यक

नुख्य सचिव याचे स्विय सहाय्यक

अपर मुख्य सचिव, गृह याचे स्विय सहाय्यक

प्रधान सचिव (दिशेष), गृह याचे स्विय सहाय्यक

महासंचालक, माहिती य जनसंघर्ष संथालगार्ड, संत्रालय, मुबई.